

Jama

Bratislava

Berežný – Boháčová – Šubín

Park v jame

Bratislavský urbánny trojuholník vymedzený ulicami Vajnorská, Trnavská a Tomášikova je charakteristický situovaním športovej vybavenosti. Nachádzajú sa tu futbalové štadióny dvoch bratislavských klubov, hokejový štadión, športová hala Pasienky, plaváreň, kúpalisko a bývalý cyklistický štadión.

Rozhodnutie mesta z roku 2014 situovalo park pre verejnoscť vyústilo skrzes particípiacim rôznych skupín a systematickej prípravu do vyhlásenia verejnej architektonickej súťaže. Od súťažného návrhu prešiel projekt viacerými zmenami, no jeho hlavná idea a figúra z nej prameniacia zostala zachovaná.

Idea

Ide o úspešnú konverziu, ktorej podstatou sa stalo pochopenie logiky samotnej figúry a uvažovanie o nej. Ako uvádzajú názov – ide o jamu. Je logické, že jama sa počas dažďov napĺňa vodou – teda práca stýmto javom na dne parku sa javí veľmi logicky. Dno jamy je vlastne akási izba, ktorej steny tvorí val porastený trávami a kvetmi. Podľahd pribudne až po čase, keď vyrastú stromy, ktoré sú tu zasadene, a zmohutnejú ich koruny. Dno je teda priestorom, ktorý je statický, určený na relax.

Na hornej úrovni terénu, pozdĺž terénnego zlomu, je umiestnená bežecká plocha, ktorá umožňuje pohľad na dno a zároveň má kontakt s okolím ponad jamu samotnú. Priestor pôsobí na prvý pohľad veľmi bezpečne a transparentne. Horná niveleta je teda rušná, dynamická a mestská.

Kompozícia

Hlavný kompozičný prvek je pôvodná stopa cyklistického oválu. Pozdĺžna os oválu smeruje približne do križovatky ulíc Odbojárov a Kalinčiakova. Preto sa autori správne rozhodli urobiť nástup práve na túto osu a ďalej s ňou kompozične pracovať. Osou prechádza hrana mola, do ktorého ústi nástup, pričom jeho partnerom na náprotivnej strane je drevená figúra amfiteátra.

Objemy tenisových kurtov a workoutového ihriska sú komponované na vtedyšiu, priečnu osu. Je trochu škoda, že vstup na chodník medzi kurtami je sprístupnený schodiskom len z jednej strany. Plochy tenisových kurtov sú veľmi dôtipne mierne zapustené pod terén, a tak sa stavajú nerušivým elementom, ktorý dokáže fungovať s ostatnou prevádzkou parku. Vďaka tomu nebolo potrebné vyhotoviť oplotenie.

Výsadbá na dne jamy a jazierko sú organizované do kruhov, čo je v harmónii s existujúcou figúrou oválu. Vznikajúce plochy medzi kruhmi sú potom logicky spevnené.

Celková je kompozícia veľmi jednoduchá a usporiadaná, čo v priestore pôsobi prehľadne, bežecká dráha je prstenec, na ktorý

sú spomínané funkčné celky komponované, na osi naviazané a sprístupnené.

Otázne sa javí narušenie kompaktnosti valu umiestením workout zariadení do spodnej nivelety parku a taktiež umiestnenie dreveného amfiteátru. Celkovo by si tento val zaslúžil skôr nenarúšať jeho uzavretosť a úplnosť by figúre pristala – v skutočnosti bola na nej najviac cenná. Tento jav ale čiastočne eliminuje samotný bežecký chodník, ten však už nie je tak priestorovo dominantný ako spomínaný val.

Celá plocha parku je obohnaná plotom, okrem nástupnej plochy. Na rozhraní týchto plôch je situovaný nástupný pavilón. Celková situácia a rozhodnutie (či nariadenie) umiestniť park za priehľadný plot či vytvorenie hlavného a vedľajšieho vstupu pôsobi príjemne mestsky – dáva parku štatút záhrady (Medická záhrada, Grassalkovichova záhrada).

Funkčné celky

Samotný park sa skladá z viacerých funkčných celkov: tenisové kurty, basketbalová plocha s košom, bežecký ovál, vstupný pavilón, workoutové ihrisko, amfiteáter a prilahlé parkovacie státia. Všetky, okrem workoutu, majú prístup z hornej nivelety. Pavilón obsahuje potrebné zázemia, kaviareň či priestory pre možnú komerčnú prevádzku. Taktiež je tu umiestnené schodisko, ktoré sa dá využiť ako pobytová plocha odsklonená od ruchu hlavnej prevádzky alebo ako hľadisko pre menšie predstavenia.

Prvky ekosystému

Územie je schopné zniestť návalový 100-ročný dážď pomoc-

cou drenážnej siete. Viditeľnou časťou tohto systému je retenčná nádrž – jazierko. Za zmienku stojí obrovský počet trvaliek vysadených v parku – konkrétnie viac ako 25 000 kusov. Taktiež je tu osadený veľký počet nových stromov rôznych druhov. Prijemným prvkom sú vegetačná stena a vegetačné strechy pavilónu.

Materialita, farebnosť, detail

Povrch bežeckej dráhy je vyhotovený z modrého tartanu. Je v ostrom materiálovom a farebnom kontraste, je vlastne hlavným motívom a je správne akcentovaný. Ostatné použité materiály sú v podstate prírodného charakteru, betónová dlažba, mláta a trávnik. Vstupný pavilón je vyhotovený z lepeného dreva. Jeho fasáda je v strede priehľadná, tvorená latami, vzniká tu príjemný ornament a detail. Pavilón je zvonku omietnutý bielou omietkou, vo vnútri priznáva materialitu. Vrchná časť pavilónu je realizovaná z priesvitného lexanu, pričom časť jeho fasády sa dá otvoriť a slúži ako terasa kaviarny.

Je zrejmé, že o detailoch architekti veľmi pozorne uvažovali, no ich úspech je vždy odkázaný na samotné prevedenie, takže sú poznamenané slovenskými stavebnými reáliami. Niektoré prvky sú dizajnované architektom (zábradlia), iné sú typizované (lampy, koše na odpadky a lavičky).

Celkovo ide o príjemnú realizáciu, ktorá má čitateľný a jasný koncept, zapadajúci do veľkého mestského urbanizmu. Park sa teší veľkej návštěvnosti všetkých vekových skupín. Je výborným miestom pre aktívny oddych a relax.

Róbert Bakota

Situácia

Volnočasový priestor JAMA, Ulica odbojárov a Kalinčiakova, Bratislava

Investor: MČ Bratislava - Nové Mesto

Autors: Martin Berežný, Katarína Boháčová, Daniel Šubín

Spolupráca: Eugen Lipka (za hradná a architektúra)

Projekt: 01. 2015 – 08. 2016, realizácia: 01.-02. 2017 – 09.-10. 2017

Plocha pozemku: 17 655 m², zastavané plocha: 433 m²Úžitková plocha: 246 m² (servisný objekt – kaviareň, zázemie, výhľadkový box)

Stavebné náklady: 1,65 mil. EUR (bez DPH)

Foto: Matej Kováč

www.zccoz.sk

MB

*1980 Bratislava
*2004 FA STU Bratislava

KB

*1986 Ružomberok
*2011 FA STU Bratislava

DS

*1984 Banská Bystrica
*2010 FAVUT Brno

Sústava vŕtahy

Rezy

Voľnočasový priestor JAMA, Ulica odbojárov a Kalinčiakova, Bratislava

Investor: HC Bratislava Nové Mesto

Autori: Martin Berežný, Katarína Fejo Bohačová, Daniel Šubín

Spolupráca: Eugen Lipka (zahrádkář architektura)

Projekt: 01. 2015 – 08. 2016, realizácia: 01.-02. 2017 – 09.-10. 2017

Plocha pozemku: 17 655 m², zariadená plocha: 455 m²Úžitková plocha: 246 m² (servisný objekt – kaviareň, zázemie, vyhliadkový box)

Stavebné náklady: 1,65 mil. EUR (bez DPH)

Foto: Marek Kovalčík

Martin Berežný

*1983 Švidník

*2008 FA STU Bratislava

Katarína Fejo Bohačová

*1984 Bratislava

*2008 FA STU Bratislava

Daniel Šubín

*1976 Bratislava

*2000 SVF STU Bratislava

*2004 VŠVU Bratislava

ARCH o architektúre a inej kultúre
www.arch.sk
3,20 €

ARCH

Architektúra – vec verejná

Workshop
kolektív autorov

Park
Hans-Michael Földeak

Revitalizácia NS
Irakli Eristavi
Pavol Šilla

Rekonštrukcia námestia
Tomáš Rusín
Ivan Wahla
Petr Mutina

9 771335 326004
Barcode
12